

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж
Уманського національного університету»

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Форма навчання	Денна
Статус навчальної дисципліни	Вибірковий освітній компонент, що формує загальні компетентності
Курс, семестр	I курс, II семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЕКТС — 3 Загальна кількість годин — 90, із яких аудиторних — 36 год: лекцій — 26 год, семінарських — 10 год; самостійна робота — 54 год Форма семестрового контролю — залік
Індивідуальна робота	Реферат або презентація за вибором здобувача освіти
Мова викладання	Українська
Викладач	Віктор ІЛЮХІН
Рік	2025

Розробник силабуса: Віктор ІЛЮХІН, викладач, «спеціаліст вищої категорії»

Вивчення навчальної дисципліни «Філософія» здобувачами освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківське право, страхування та фондовий ринок є важливою складовою формування професійної компетентності, яка виходить за межі суто технічних розрахунків. Вона забезпечує фундамент для розуміння економічних процесів у ширшому соціальному та етичному контексті.

Метою є формування сучасної світоглядно-методологічної парадигми, яка дозволяє фахівцю розв'язувати складні спеціалізовані завдання в умовах невизначеності ринку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є:

Засвоєння фундаментальних філософських категорій: розуміння природи знання, реальності, цінностей, буття (онтологічний, гносеологічний та аксіологічний вимір фінансового аналізу).

Аналіз філософії економіки: дослідження зв'язків між філософськими концепціями та фінансово-економічною діяльністю (гроші, кредит, ризик, інвестиції).

Розвиток етичної рефлексії: вміння аналізувати етичні проблеми у сфері банківської справи, страхування та фондового ринку.

Формування методологічної культури: навчання правильному використанню методів аналізу, синтезу, порівняння та логічного обґрунтування при прийнятті фінансових рішень.

Самоідентифікація: розвиток уміння визначати власну позицію в професійній середовищі, розуміти соціальну відповідальність фінансиста

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен набути наступні

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання:

РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН 17. Дотримуватися безпеки життєдіяльності

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва розділу, модуля, теми програми	Обсяг годин за програмою навчальної дисципліни				
		Всього	з них:			
			Аудиторних			Самостійна робота
			всього	лекції	семінарські	
1	2	3	4	5	6	7
	Розділ I. Сутність філософії та основні етапи її розвитку					
1	Тема 1.1 Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	6	2	2		4
2	Тема 1.2 Філософія Стародавнього світу.	6	2	2		4
3	Тема 1.3 Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження	7	4	2	2	3
4	Тема 1.4 Філософія Нового часу.	6	2	2		4
5	Тема 1.5 Філософія XIX – XX століть.	7	2	2		5
6	Тема 1.6 Філософська думка в Україні.	10	4	2	2	6
	Розділ II. Головні проблеми філософії					
7	Тема 2. 1 Проблема буття у філософії.	6	2	2		4
8	Тема 2.2 Основи філософського вчення про розвиток.	6	2	2		4
9	Тема 2.3 Духовний вимір людського буття.	6	2	2		4
10	Тема 2.4. Основний зміст пізнавальної діяльності.	8	4	2	2	4
11	Тема 2.5 Філософський аналіз суспільства.	6	2	2		4
12	Тема 2.6 Філософська концепція людини.	6	2	2		4
13	Тема 2.7 Цінності в житті людини і суспільства.	10	6	2	4	4
Всього:		90	36	26	10	54

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції (вступна, оглядова, тематична, проблемна та ін.); семінарські заняття; інтерактивні методи (філософські дискусії, метод «Дерево рішень», написання есе тощо), підготовка презентацій, виступи.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом III семестру під час проведення лекційних та семінарських занять і оцінюється за чотирибальною шкалою.

Поточний контроль знань здобувачів освіти здійснюється за двома напрямками:

I — контроль систематичності та активності роботи на лекційних та семінарських заняттях;

II — контроль систематичності опрацювання самостійної роботи здобувачами освіти.

Поточний контроль здійснюється у формі: *усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмова контрольна роботи; тестування.*

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		За 4-бальною шкалою	За 12-бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно	10-12
82-89	B	добре	7-9
74-81	C		
64-73	D	задовільно	4-6
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	3
0-34	F		1-2

ВІДПОВІДНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
A	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
B	Здобувач фахової передвищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
C	Здобувач фахової передвищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
D	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
E	Здобувач фахової передвищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
FX	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
X	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

РЕКОМЕНДОВА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Ємельяненко Г. Д., Абизова Л. В., Мозговий Л. І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін. – Слов`янськ, 2019. – 365 с.

2. Салій А. В., Зінченко Н. О., Біланов О. С. Історія філософії. Друге видання (доповнене): навчальний посібник / Анатолій Салій, Наталія Зінченко, Олег Біланов. – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 192 с.

3. Салій А. В., Ющенко Ю. П., Кустарьова Л. П. Словник філософських та релігійних термінів. - Полтава, ВДНЗУ «УМСА», 2014. – 56 с.

4. Салій А. В. Історія філософії / Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів. – Полтава: вид-во ФОП Болотін, 2014. – 136 с.

5. Ющенко Ю. П. Основи філософських знань. Навчальний посібник. – Полтава: Дивосвіт, 2015, - 252 с.

Допоміжна:

1. Петрушенко В. Л. Основи філософських знань: курс лекцій / В. Л. Петрушенко, – Львів, 2013. – 296 с.

2. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій / В. Л. Петрушенко, – Львів, 2016. – 504 с.

3. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів за ред. Л. В. Губерського. – Харків: Фоліо, 2013. — 368 с.

Першоджерела:

1. Декарт Р. Метафізичні розмисли. – К., 2000.

2. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно сформуванати свій розум і відшукати істину в науках. – К., 2001.

3. Драгоманов М. П. Вибране. – К., 1991.

4. Енгельс Ф. Діалектика природи // Вибрані твори в 9 т. – К., 1990.

5. Мілль Д.С. Про свободу. Есе // Пер. з англ. – К., 2001.

6. Роттердамський Е. Похвала Глупості. Домашні бесіди // Пер. з латин. – К., 1003.

7. Тойнбі А. Дослідження історії. – Т.1 // Пер. з англ. – К., 1985. 9 Тоффлер Е. Третя хвиля. – К., 2000.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.philosophia.org.ua>

2. <http://www.philsci.univ.kiev.ua> (бібліотека факультету філософії Київського національного університету ім. Тараса Шевченка).